

חק לישראל – פרשת וילך יום ב'

תורה – דברים פרק כו'

(ו) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוָשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל חֲזֹק וְאַמֵּץ כִּי אַתָּה תָּבֹוא אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׁבַע יְהוָה לְאַבְתָּם לֵאמֹר לְהֵם וְאַתָּה תִּנְחַלְנָה אוֹתָם: (ו) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוָשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל חֲזֹק וְאַמֵּץ כִּי אַתָּה תָּבֹוא אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׁבַע יְהוָה לְאַבְתָּם לֵאמֹר לְהֵם וְאַתָּה תִּנְחַלְנָה אוֹתָם: (ז) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוָשֻׁעַ וַאֲמַר לֵה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל תִּקַּח וְאֵלִים אָרִי אֶת תַּעֲוִל עִם עַמָּא הָרִין לְאַרְעָא דִּי חַיִּים יִי לְאַבְתָּהוֹן לְמִתָּן לְהוֹן וְאַתָּ תַּחֲסַנְנָה יְתַהוֹן:

(ח) וַיְהוּה הוּא הַהֲלֵךְ לְפָנֶיךָ הוּא יְהִיָּה עִמָּךְ לֹא יִרְפָּךְ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ לֹא תִירָא וְלֹא תַחֲתָ: (ח) וַיְהוּה הוּא הַהֲלֵךְ לְפָנֶיךָ הוּא יְהִיָּה עִמָּךְ לֹא יִרְפָּךְ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ לֹא תִירָא וְלֹא תַחֲתָ: (ט) וַיִּי הוּא דְמַדְבֵּר קְדָמָךְ מִיְמָרָה יְהִי בְּסַעֲדָךְ לֹא יִשְׁבַּקְנָךְ וְלֹא יִרְחַקְנָךְ לֹא תִדְחַל וְלֹא תַתְּבַר:

(ט) וַיִּכְתַּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָה אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנְּשָׂאִים אֶת אָרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֵל כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ט) וַיִּכְתַּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָה אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנְּשָׂאִים אֶת אָרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֵל כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: (י) וְכָתַב מֹשֶׁה יָת אוּרֵיתָא הָדָא וַיְהִיבָה לְכַהֲנָיָא בְּנֵי לֵוִי דְנִטְלִין יָת אָרוֹן קִימָא דִּי וּלְכָל סְבִי יִשְׂרָאֵל:

(י) וַיִּצַו מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שִׁבְעֵי שָׁנִים בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסַּכּוֹת: (י) וַיִּצַו מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שִׁבְעֵי שָׁנִים בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסַּכּוֹת: (י) וַפְקִיד מֹשֶׁה יְתַהוֹן לְמִימָר מְסוּף שִׁבְעֵי שָׁנִין בְּזִמְן שְׁתָּא דְשְׁמִטָּא בְּחֻגָא דְמִטְלֵיָא:

רש"י

(ז) כי אתה תבוא את העם הזה – אחי את תיעול עם עמא דין משה אמר ליהושע וזקנים שזדור יהיו עמך הכל לפי דעתך ועלאתך אזל הקצ"ה אמר ליהושע כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם תביא על כרחם הכל תלוי בך טול מקל והך על הקדקדן דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור:

(ט) ויכתוב משה וגו' ויתנה – כשנגמרה כולה נתנה לבני שצטו:

(י) מקץ שבע שנים – צננה ראשונה של שמטה שהיא השנה השמינית ולמה קורא אותה שנת השמטה שעדיין שציעית נהגת צה בקציר של שציעית היוצא למואלאי שציעית:

נביא – הושע פרק יד' ז'-י'

(ז) יִלְכּוּ יוֹנְקוֹתַי וַיְהִי כַּזֵּית הוֹדוּ וְרִיחַ לֹא כִּלְבָנוֹן: (ז) יסגון בנין ובגן ויהי כזיו מנרת קודשא זיוהון וריחהון כריח קטורת בוסמיא:

(ח) יִשְׁבוּ יִשְׁבֵי בְּעָלוּ יְחִידוֹ דָּגֵן וַיִּפְרָחוּ כַּגֶּפֶן זָכְרוּ כִּיִּין לְבָנוֹן: (ח) יתכנסון מביני גלותהון יתבון בטלל משיחהון ויהון מתיא ויסיגי טובא בארעא יהי דכרן טבותהון עליל ולא פסיק כדוכרן יבבות חצוצרתא על חמר עתיק דמתנסך בבית מקדשא:

(ט) אֶפְרַיִם מַה לִּי עוֹד לְעֵצְבִים אֲנִי עֲנִיתִי וְאַשׁוּרֵינוּ אֲנִי כְּבוֹדִשׁ רַעֲנָן מִמֹּנֵי פְרִיָּה נִמְצָא: (ט) יימרון דבית ישראל מה לנא עוד למפלח לטעותא אנא במימרי אקביל צלותהון דישראל וארחים עלוהי אנא במימרי אעבדיננה כבירון שפירן דמן קדמי סליח לתיובתהון משיתכחא:

חק לישראל – פרשת וילך יום ב'

(י) מי חכם ויבן אלה נבון וידעם פי ישירים דרכי יהוה וצדקים ילכו בם ופושעים יפְשלוּ בם: (י) מן חכים דיסבר אלין סוכלתן וידעינן ארי תקנן אורחתא דיי וצדיקיא דהליכו בה יחון בהון בחיי עלמא ורשיעיא יתמסרון לגיהנם על דלא הליכו בהון:

רש"י

(ז) ילכו יונקותיו – יסגון בנין ובנן ויהי כזית מנרתא דקודשא זיהון וריחיהון כריח קטרת בוסמיא. כלבנון – כבית מקדשא:
 (ח) ישובו יושבי כלו – אוחזן שהיו כבר יושבים בכל הלבונון שדימה צו ישראל וזית המקדש ועכשיו גלו מעמו ישובו אליו. זכרו כיין לבנון – כדוכרן יצבות חלוצרתא דעל חמר עתיק דמתנסך בבית מקדשא שהיו תוקעין בחלוצרות על הנסכים כשהלויים אומרים זכיר:

(ט) אפרים – יאמר מה לי עוד ללכת אחרי העצבים וישבו מעכו"ם אני אענהו מלרתו. ואשורנו – אראה בעניו. אני ככרוש רענן – אני לו נכפף להיות אוחז ידו צי ככרוש רענן הנכפף לארץ שאדם אוחז בענפיו כלומר אהיה מאוי לו. ממני פריך נמצא – והלא אני הוא שכל טובתך מאתי בזה:
 (י) מי חכם – זכס. ויבן אלה – מי חכם זכס ויתבונן לתת לב לכל אלה וישבו אליו. ופושעים יפְשלוּ בם – בצבילס על שלא הלכו בהן כן תרגס יונתן:

כתובים – תהילים פרק מו' ג'–ד'

(א) על בן לא נירא בהמיר ארץ ובמוט הרים בלב ימים: (א) מטול היכנא לא נדחל בעדן דאשתלחיפו אבהון מן ארעא כד מתמוטטין טוריא בפלגוס דימא רבא:
 (ד) יהמו יחמרו מימיו ירעשו הרים בגאותו סלה: (ד) מתרגשין מטשטשין מוהי מן עפרהון מתרגפין טוריא בגיותנותך לעלמין:
 (ה) נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משפני עליון: (ה) עמין היך נהרין ומבויעיהון אתין ומחדין קרתא דיי ומצלין בבית מקדשיה דיי משכניה דעלאה:
 (ו) אלהים בקרבה כל תמוט יעזרה אלהים לפנות בקר: (ו) שכנתא דיי בגוה לא תזוע יסיענה יי בזכותיה דאברהם דצלי עלה לעדני צפרא:

רש"י

(ג) בהמיר ארץ – לעתיד לבא ציוס שנאמר והארץ כבגד תבלה (ישעיה נא) ראו בני קרח נס שנעש' להם שנבלעו כל סביבותיה' והם עמדו באויר ואמרו לישראל צרוח הקדש שדוגמת הנס הזה יהיה עשוי להם לעתיד:
 (ד) יהמו יחמרו מימיו – יגרשו רפש וחומר

(ז) וטיט (ישעיהו ז) כמשפטם, ומנחם חזרו כמו מעי חמרמרו, (איכה ב') רגורזונ"ט בלעז. ירעשו הרים בגאותו – של הקב"ה שזכ' צראש המזמור:
 (ה) נהר פלגיו – שזרואישיל"ש בלעז, נהר גן עדן:

משינה – ביצה פרק ה'

(א) מושילין פרות דרך ארבה ביום טוב, אבל לא בשבת, ומבכסים פרות בפלים מפני הדלת, וכן פדי יין וכדי שמו. ונותנין כלי תחת הדלת בשבת:

חק לישראל – פרשת וילך יום ב'

לחלון ולהשליכו, כולי האי לא שרו רבנן למטרח: ומכסים את הפירות – ולא אמרינן טורח שלא ללורך יום טוב הוא, דמשום הפסד ממון שרו ליה רבנן: דלף – גשמים הגוטפים מן הגג: וכן כלי יין וכדי שמן – מכסין אותן מפני הדלף: תחת הדלף – לקבל את המים שלא יטנפו הבית. ואם נתמלא הכלי שופך ושונה ואינו נמנע:

(ב) כל שחיבין עליו משום שבות, משום רשות, משום מצוה בשבת, חיבין עליו ביום טוב. ואלו הן משום שבות, לא עולין באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה, ולא שטין על פני המים, ולא מטפחין, ולא מספקין, ולא מרקדין. ואלו הן משום רשות, לא דנין, ולא מקדשין, ולא חולצין, ולא מיבמין. ואלו הן משום מצוה, לא מקדישין, ולא מעריכין, ולא מחדרימין, ולא מגביהין תרומות ומעשרות. כל אלו ביום טוב אמרו, קל וחמר בשבת. אין בין יום טוב לשבת, אלא אכל נפש בלבד:

דכולהו גזירה שמה יכתוב: ולא מעריכין ערך פלוני עלי. ונתן כפי השנים כמו שכתוב בפרשת ערכין: ולא הרי זהמה זו חרם. וסתם חרמים לבדק הבית – וכולהו אסרינהו רבנן משום דדמו למקח וממכר שמוציא מרשותו לרשות הקדש: ולא מגביהין תרומות ומעשרות – ואפילו כדי ליתנם לכהן זו בים דמחזי דמשום שמחת יום טוב דכהן שהוא צריך להן הוא מפרישן, אפילו הכי אסור דהוי ליה מתקן. והני מילי, פירות דטבילי מאתמול, אבל פירות דטבילי האידנא כגון עיסה לאפרושי מינה חלה מפרישין לה דיו"ט ייהבינן לכהן: אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד – הך סתמא כבית שמאי דאמרי אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר התורה לרשות הרבים, ללא הותרה הוצאה אלא ללורך אוכל נפש. אבל אנו קיימא לן כבית הלל דאמרי מתוך שהותרה הוצאה ללורך אוכל נפש הותרה נמי שלא ללורך – ואיכא נמי משילין פירות דרך ארובה דריש פרקין, דבשבת אסור וביום טוב מותר:

רע"ב – (א) משילין פירות דרך ארובה – מיש שיש לו פירות או תבואה שטוח על גגו להתיבש, וראה גשמים ממשמשים וזאים, התיכו לו לטרוח ולהשליך דרך ארובה שבגג והם נופלים לארץ לזכא טרחא יתירא. ודוקא ארובה, לכל ארובה מלמעלה למטה ובתקרתן הגג, אבל חלון כגון גג שמוקף מחילות וחלון בכותל וצריך להגביהו עד

רע"ב – (ב) כל שחיבין עליו – שאסור חכמים לעשותו בשבת משום שבות: או משום רשות – שיש בו קצת מלאה, אבל לא מלאה גדולה, וקרוי הוא להיות דבר הרשות, ויש בו איסור מדברי סופרים: או משום מלאה – או שיש בו מלאה ממש, ואסרו חכמים לעשותו בשבת: חייבין עליו – שלא לעשותו ביום טוב: ואלו הן משום שבות – שהטילו עליו חכמים לשבות מהן ואין בעשייתן שום מלאה: לא עולין באילן – גזירה שמה יתלוש: ולא רוכבין על גבי בהמה – גזירה שמה יחתוך זמורה להנהיגה: ולא שטין על פני המים – גזירה שמה יעשה הבית של שייטין: ולא מטפחין – כף על כף: ולא מספקין – כף על ירך: ולא מרקדין – ברגל. וכולהו גזירה שמה יתקן כלי שיר: ואלו הן משום רשות – משום דהנך דסיפא הוו מלאה גמורה, לגביהן קרי להני רשות: לא דנין – דין. וזמנין דהוי רשות כגון שיש בעיר גדול ממנו, שאין מוטל עליו לדון: ולא מקדשין – קידושי אשה. וזמנין דלא הוי מלאה גמורה אלא רשות כגון דאית ליה אשה ובנים: ולא חולצין ולא מיבמין – נמי בזמן שיש אחיו הגדול ממנו הוי רשות, דמלאה בגדול ליבם. טעמא

חק לישראל – פרשת וילך יום ב'

(ג) הבהמה והבליים פרגלי הבעלים. המוסר בהמתו לבנו או לרועה, הרי יאלו כרגלי הבעלים. בלים המיחדין לאחד מן האחין שבבית, הרי יאלו כרגליו. ושאין מיחדין, הרי יאלו במקום שהולכין:

כרגלי הרועה: ושאין מיוחדים – לאחד מהן, אלא לכולן: הרי יאלו במקום שהולכין – למקום שכולן יכולין לילך מותר להולך את הכלים – אצל אם עירב אחד מהן לסוף אלפים לכפון והשאר לא עירבו, הוא מעכב על ידם מלהולכים לדרום אפילו פסיעה אחת מפני חלקו, והן מעכבין על ידו מלהולכים לכפון אלא אלפים אמה שהן מותרין בהן:

(ד) השואל בלי מחברו מערב יום טוב, פרגלי השואל. ביום טוב, פרגלי המשאיל. האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעסתה, הרי יאלו כרגלי שתיהן. רבי יהודה פוטר במים, מפני שאין בהן ממש:

– הקדירה והעיסה: כרגלי שתיהן – אין מוליכין אותן אלא במקום ששתיהן יכולות ללכת, דכיון דכיום טוב שאלה, קנו התבלין או המים והמלח שביתה אלא בעליהן: שאין בהם ממש – אין ניכרות לא בקדירה ולא בעיסה, כגון שתבזיל עצה ואין המים ניכרים בה, הלכך אין מעכבות הולכתן. ובמלח לא פליג רבי יהודה, דמיירי בעיסה שנושה במלח שהיא גסה ועצה, שהיתה ניכרת ויש בה ממש. ואין הלכה כר' יהודה:

(ה) הגחלת פרגלי הבעלים, ושלחבת בכל מקום. גחלת של הקדש מועלין בה, ושלחבת לא נהנין ולא מועלין. (המוציא גחלת לרשות הרבים, חיב. ושלחבת, פטור). בור של יחיד, פרגלי היחיד. ושל אנשי אותה העיר, פרגלי אנשי אותה העיר. ושל עולי בבל, פרגלי הממלא:

העיר – אלפים אמה לכל רוח חוץ לעיבורה: ושל עולי בבל – העשוי לעוברי דרכים באמצע הדרך ועשאו צני הגולה לשחותם בעלותם: כרגלי הממלא – מפני שהוא הפקר, והפקר נקנה בהגבהה, ואם צא אחד ושאל לו מימיו אינו מוליכין אלא כרגליו, דקסבר האי תנא יש צריכה להחמיר, ומאחזמוז הוצרך הדבר ללהאי גברא חזו וברשותיה קיימי, וללא כרבי יוחנן בן נורי

רע"ב – (ג) כרגלי הבעלים – אין אדם יכול להוליכם ביום טוב אלא במקום שבעליה יכולים לילך: או לרועה הרי יאלו כרגלי הבעלים – מתניתין כשיש בעיר שני רועים, ללא ידעין להי מינייהו הויא לה דעת בעלים, הלכך הרי הן כרגלי הבעלים אם אינה אלא הרועה מצעוד יום. אצל כשאין בעיר אלא רועה אחד, כל בני העיר מעמידין בהמתן ברשותו וצקניית שביתתו, והויא לה

רע"ב – (ד) כרגלי השואל – שהרי קנה שביתתו אלא צין השמעות, דצין השמעות שהוא כניסת היום קונה שביתה. ואפילו לא צא ליד השואל אלא ביום טוב דלאו ברשותיה קיימא צין השמעות, הרי יאלו כרגליו של שואל. ואם שאלו ביום טוב משחשיכה, הרי הן כרגלי המשאיל, לפי שקנה שביתה אלא בעליו. ואפילו היה רגיל להשאיל בכל יום טוב: האשה ששאלה מחברתה תבלין – לקדירתה: ומים ומלח – לעיסתה: הרי יאלו

(ה) ושלחבת פרגלי הבעלים, ושלחבת בכל מקום. גחלת של הקדש מועלין בה, ושלחבת לא נהנין ולא מועלין. (המוציא גחלת לרשות הרבים, חיב. ושלחבת, פטור). בור של יחיד, פרגלי היחיד. ושל אנשי אותה העיר, פרגלי אנשי אותה העיר. ושל עולי בבל, פרגלי הממלא:

רע"ב – (ה) ושלחבת – כגון הדליק נרו בשלחבת חצרו, אינו מעכב באיסור תחומין: מועלין בה – הנהגה ממנה מביא אדם מעילות: ושלחבת לא נהנין – לכחלה מדרבנו. ואם נהנו לא מועלין, אין חייבין קרבן מעילה, דלית לה ממשא. וכן המוציא גחלת בשבת לרשות הרבים חייב, ושלחבת שדחפה בידו מרשות היחיד לרשות הרבים פטור: כרגלי היחיד – אין מוליכין המים אלא כרגלי בעל הבור: כרגלי אנשי אותה

חק לישראל – פרשת וילך יום ב'

לאמר חפלי הפקר קונין שציתה לעלמן במקומן:

(ו) מי שְׁהִיוּ פְּרוֹתָיו בְּעִיר אַחֶרֶת, וְעָרְבוּ בְּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר לְהַבִּיאַ אֶצְלוֹ מְפֻרָּוֹתָיו, לֹא יָבִיאוּ לוֹ. וְאִם עָרַב הוּא, פְּרוֹתָיו כְּמוֹהוּ: רע"ב - (ו) לֹא יֵבִיאוּ לוֹ - מפירותיו, הואיל ולא עירב לשם, לפירותיו כמוהו:

(ז) מִי שְׂזָמַן אֶצְלוֹ אוֹרְחִים, לֹא יוֹלִיכוּ בְּיָדָם מְנוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן זָכָה לָהֶם מְנוֹתֵיהֶם מְעָרַב יוֹם טוֹב. אִין מְשָׁקוּן וְשׁוֹחֲטִין אֶת הַמִּדְבָּרִיּוֹת, אֲבָל מְשָׁקוּן וְשׁוֹחֲטִין אֶת הַבֵּיתוֹת. אֵלֹהֵן בֵּיתוֹת, הַלְּגוֹת בְּעִיר. מִדְבָּרִיּוֹת, הַלְּגוֹת בְּאֶפְרַיִם:

רע"ב - (ז) מִי שְׂזָמַן אֶצְלוֹ אוֹרְחִים - ומנותיהם מערב יום טוב - שמסרם צעל מעיר אחרת ויבואו אליו על ידי עירוב: לֹא יוֹלִיכוּ - לאחר סעודה מנות צידם לביתם: אֵלֹהֵן בֵּיתוֹת - על ידי אחר

ולפלוגי, דזכין לאדם שלא בפניו:

גמרא - ביצה דף ל"ו ע"ב

לא עולין באילן גזרה שמא יתלוש ולא רוכבין על גבי בהמה גזרה שמא יצא חוץ לתחום שמע מינה תחומין דאורייתא אלא גזרה שמא יחתוך זמורה ולא שטין על פני המים גזרה שמא יעשה חבית של שייטין: ולא מטפחין ולא מספקין ולא מרקדין: גזרה שמא יתקן כלי שיר: ואלו הן משום רשות לא דנין: והא מצוה קעביד לא צריכא דאיכא דעדיף מיניה: ולא מקדשין: והא מצוה קעביד לא צריכא דאית ליה אשה ובנים: לא חולצין ולא מיבמין: והא מצוה קא עביד לא צריכא דאיכא גדול ומצוה בגדול ליבם וכלהו טעמא מאי גזרה שמא יכתוב: ואלו הן משום מצוה לא מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין: גזרה משום מקח וממכר: ולא מגביהין תרומות ומעשרות: פשיטא תני רב יוסף לא נצרכא אלא ליתנה לכהן בו ביום והני מילי פירי דטבילי מאתמול אבל פירי דטבילי האידינא כגון עיסה לאפרושי מינה חלה מפרשינן ויהבינן לכהן והני משום רשות איכא משום שבות ליכא והני משום מצוה איכא משום שבות ליכא אמר רבי יצחק לא מבעיא קאמר לא מבעיא שבות גרידתא דאסור אלא אפילו שבות דרשות נמי אסור ולא מבעיא שבות דרשות דאסור אלא אפילו שבות דמצוה נמי אסור:

כ"ז על הגמרא

שמא יעלה ויתלוש - להוי אסורא מדאורייתא, דהיינו קולר שתולש מן המחובר: אטו תחומין, דאי מדרבנן לא הוו אסרי מלתא אחרייתא משום לדיה: שמא יחתוך זמורה - להכותה, והוי קולר מן המחובר:

חק לישראל – פרשת וילך יום ב'

לשיריים, ורואים שמוליד תרומה לכהן ומחזי דכולה מלחא משום שמחת יום טוב דכהן, שצריך לה הוא אפילו הכי אסור: והני משום רשות איכא משום שבות ליכא – אלאמלעיתא קאי, דקאמר אלו הן משום רשות, וכי אין בהן משום שבות, והלא אסרום, כדאמרין כל שחייבין עליו אלמא כלהו לאסורא, והני בתראי, משום מלוא איכא בעשייתו, ומשום שבות ליכא לאסרה בשבת, בתמיה, והלא אסרום, והיכי פלגינהו תנא דמתניתין, דבקמאי אדכר שבות, ובאמלעי ובתראי לא אדכר שבות הכי קאמר לא מצעיא כו' כלומר כולם משום שבות יש בהן והראשונים אסור יש בהן ואין בהן לחלוח מלוא, והאמלעיים יש בהן שבות ואף על פי שיש בהן קצת מלוא, והאחרונים מלוא גמורה הן ואף על פי כן גזרו עליהן שבות, ולא זו אף זו קתני לא תימא קמאי הוא לאסירי דהו לכו שבות גרידתא, כלומר שעבר על השבות, דאין עם עבירה זו שמץ מלוא, אלא אפילו מצעי דהו לכו שבות דאיכא רשות קרבות מלוא גבה נמי אסור:

חבית של שייטין – כלי של גומא, שאורגין אותו ועושין כמין חבית ארוכה, ולמדן בו לשוט: הא מלוא קא עביד – ואמאי קרי ליה רשות ולא מקדשין הא מלוא קא עביד שנושא אשה לפרות ולרבות, ואמאי קא קרי ליה רשות: דאית ליה אשה וזנים – שני זכרים לבית שמאי, או זכר ונקבה לבית הלל, ותו לא מיפקד כולי האי, כדאמרין ביצמות (סא), ב, ומיהא, קצת מלוא איכא, כדאמר צבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך (קהלת יא): מלוא בגדול – האחים ליצם, ופקא לן מוהיה הבכור (דברים כה): שמא יכתוב – פסק לין לדינין, ושטר אירוסין לקדושין, ושטר חליצה לחולצת וכתובה ליצמה: משום מקח וממכר – דלמקח וממכר דמו, שמוציא מרשותו לרשות הקדש, ומקח וממכר אסור מן המקרא דכתיב ממלוא חפץך ודבר דבר (ישעיהו נח), אי נמי מקח וממכר אחי לידי כתובה שטרי מכירה, ואם תאמר הויא לה גזרה לגזרה, כולה חדא גזרה היא: תני רב יוסף אפילו ליתנס לכהן בו ביום – דאיכא למימר לאו מוכחא מלחא היא דלתקוני טבלא מכוין, דאין ידוע שיהא הוא לריד

זוהר – אמור דף קא' ע"ב

אמר רבי יוסי, תנן (ויקרא טז) ונתן אהרן על שני השעירים גזרלות, אי הכי יקרא הוא דעזאזל, חמיתון עבדא דשדי עדבין במאריה, או רחוי דעלמא דעבדא לא נטל אלא מה דיהיב ליה מאריה. אבל, בגין דסמאל זמין האי יומא בדלטורא, ובגין דלא יהא ליה פטרדא (ס"א בהאי עדבא הוא סלקא ביה) יתבין ליה חולקא בהאי:

והאי עדבא מגרמיה הוא דסליק ביה, דאמר רבי יהודה אמר רבי יצחק, מלך עלאה אשפחנא בעדבא. עדבא דיהושע, פתיב ביה, (במדבר כו) על פי הגזרל, על פי הגזרל ודאי, דאיהו אמר דא חולקא דיהודה, דא דבנימין וכו', וכן פלהו. אוף הקא, בין דכהנא שוי ידוי, אינון עדבין מדלגי וסלקין בידא דכהנא, (ס"א וסלקין עדבין בידא דכהנא, אינון מדלגי מן ידוי) ושארן באתרייהו. הדא הוא דכתיב, והשעיר אשר עלה עליו הגזרל, עלה עליו ודאי:

חק לישראל – פרשת וילך יום ב'

וְלֹא דָא בְּלַחֲדוּדֵי, אֲלֵא בְּכָל זְמַנָּא דְדִלְטוּרָא זְמִין, וְאֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּתָא, בְּעִינֵן לְשׁוּוּאָה לְקַבְּלִיה בְּמָה דִּיתְעַסְקָ, וְשָׁבִיק לֹון לְיִשְׂרָאֵל. בְּהַאי יוֹמָא דְלְטוּרָא זְמִין לְאֲלֵלָא אֲרַעָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב א) וַיֹּאמֶר יי אֵל הַשָּׁטָן מֵאִין תְּבֵא. וְהָא תְּנִינֵן, מְשׁוּט בְּאֲרָז, מֵאִי הוּא. אֲלֵא הָא הוּא דְלְטוּרָא רְבָא מְקַטְרָגָא דִּישְׂרָאֵל:

וְהָא אֲתַעְרוּ חֲבֵרֵיִיא, (דודאי) בְּהֵיא שְׁעָתָא דִּהוּו זְמִינִין יִשְׂרָאֵל לְמַעְבַּד יְמָא, וְלֹאֲתַפְרָעָא מִמְצַרְאֵי, אָמַר, אָנָּא אַעֲבַרְנָא בְּאֲרַעָא קְדִישָׁא, וְחַמִּינָא דְלֹא אֲתַחְזוּן אֲלִין לְמִיעַל בְּגוּוָה, אִי אָנְתָּ דֵאִין דִּינָא, דִּינִיְהוּו הָכָא כְּמַצַּרְאֵי, מַה שְׁנִיין אֲלִין מֵאֲלִין, אוּ יְמוּתוֹן פְּלָהוּ פְּחָדָא, אוּ יְהַדְרוֹן פְּלָהוּ לְמַצַּרִים. וְלֹאֵן אָנְתָּ הוּא דְאֲמַרְתָּ, (בראשית טו) וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אוֹתָם ד' מֵאוֹת שָׁנָה, וְהָא לֹא סָלִיקוּ מִחוּשְׁבְּנֵיא אֲלֵא דְדִי, וְלֹא יִתִּיר:

אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאִי אַעֲבִיד, אֲשֶׁתִּדְלוּתָא בְּעִיא הָכָא, לְאִיתְאָה קְרָבָא לְקַבְּלִיה, יְהִיבְנָא לִיה בְּמָה דִּיתְעַסְקָ, וְיִשְׁבּוּק בְּהוּ לְבָנִי, וְהָא אֲשֶׁתִּכַּח בְּמָאן דִּיתְעַסְקָ, מִיַּד אָמַר לִיה, הַשְׁמַתְּ לְבָךְ אֵל עַבְדֵי אִיּוֹב פִּי אִין כְּמוּהוּ בְּאֲרָז. מִיַּד פְּלָג לִיה דְלְטוּרָא בְּמֵלִין, וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת יי וַיֹּאמֶר הַחֲנָם יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים:

הלכה – הרמב"ם הלכות ברכות פרק ו'

(ה) כל הצריך נטילת ידים והטביל ידיו במי מקוה אינו צריך דבר אחר ואם הטבילין במים שאין בהם שיעור מקוה או במים שאובין שבקרקע לא עשה כלום שאין המים שאובין מטהרין את הידים אלא בנטילה. [השגת הראב"ד – כל הצריך נטילת ידים כו'] כתב הראב"ד ז"ל א"א זה אינו מחוור שהרי בעלי קריין טובלין בהן אע"פ שהן שאובין אם יש בהן ארבעים סאה בקרקע עכ"ל:]

(ו) כל הנוטל ידיו צריך להזהר בארבעה דברים במים עצמן שלא יהיו פסולין לנטילת ידים ובשיעור שיהיה בהן רביעית לכל שתי ידים ובכלי שיהיו המים שנוטלין בהן בכלי ובנוטל שיהיו המים באין מכח נותן:

(ז) ארבעה דברים פוסלין את המים שינוי מראה וגלוי ועשיית מלאכה בהן והפסד שמונע את הבהמה מלשתות מהן כיצד מים שנשתנו מראיתן בין בכלים בין בקרקעות בין מחמת דבר שנפל לתוכן בין מחמת מקומן הרי אלו פסולין וכן אם נתגלו גלוי האוסר אותן משתייה נפסלו לנטילת ידים:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, גר גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.